

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Pfv.VII.21.748/2019/11.

A tanács tagjai: Farkas Attila a tanács elnöke
 . Gáspár Mónika előadó bíró
 . Csőke Andrea bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Hegymegi-Barakonyi és Társa Baker&McKenzie Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Palotás Csongor Ügyvédi Iroda

A per tárgya: jogalap nélküli gazdagodás megtérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes, alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.313/2019/11/I. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék 34.G.43.386/2016/87. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Befektetési szolgáltatóként a felperes vezette a D.I. Kft. jogelődje, a **B.** Rt. ügyfélszámláját, amelyről 2002. május 14-én átutalásra került 860.000.000 Ft az alperes K&H Bank Zrt.-nél vezetett bankszámlájára.
- [2] A Fővárosi Törvényszék előtt 19.G.42.150/2011. ügyszámon a **D.** Kft. keresete alapján jelen per felperesével szemben is indított peres eljárásban a peres felek 2015. szeptember 3-án egyezségeket kötöttek. A bíróság által jóváhagyott egyezség értelmében jelen per felperese az általa vezetett ügyfélszámla szabálytalan kezelésével összefüggésben - idetartozott számos tétel között a 2002.

május 14-i 860.000.000 Ft átutalása az alperes javára - vállalta a **D. Kft.**-nek okozott kár megtérítését, az egyezségben meghatározott összeg teljesítését.

- [3] A **D. Kft.** 2016. szeptember 5-én kiállított nyilatkozata szerint a felperes 860.000.000 Ft-ot és „követelt járulékait” 2015. szeptember 8-án banki átutalással teljesítette részére.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes a keresetében elsődlegesen jogalap nélküli gazdagodás, másodlagosan kártérítés címén kérte az alperes marasztalását 2.353.467.753 Ft és járulékai megfizetésében, a 2002. május 14-én jogalap nélkül teljesített átutalással az alperes javára előállt vagyoneltolódás, illetve annak a **D. Kft.** felé 2015. szeptember 8-án megtörtént kiegyenlítése miatt a felperes részéről.
- [5] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozott a kereset érdemi megalapozatlanságára, ezen túl elévülési, valamint beszámítási kifogása is volt.

Az első- és a másodfokú határozat

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereset szerint marasztalta az alperest 2.353.467.753 Ft és járulékai megfizetésében.
- [7] A határozat indokolása tartalmazta, hogy a kereseti igény 2015. szeptember 8-án vált a bíróság előtt érvényesíthetővé, amelytől számított egyéves határidőn belül fordult bírósághoz a felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 326. § (1) bekezdésének megfelelően. Az elsődleges kereseti jogcím szerint megállapítható volt a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítésének törvényben meghatározott valamennyi feltétele [rPtk. 361. § (1) bekezdés, 364. §, 360. § (4) bekezdés]. A vizsgált átutalás eredményeként az alperes javára jogcím nélkül jelentkező vagyoneltolódás, a felperes a számla eredeti állapotát helyreállította, a gazdagodás ténye ugyanakkor fennmaradt. Az elsőfokú bíróság megalapozatlannak találta az rPtk. 296. § (1) bekezdése alkalmazásával az alperes beszámítási kifogását, az egymással szembeállítható követelések egynemű, lejárt jellege hiányában.
- [8] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a Kúria Pfv.VII.20.535/2019/11. számú végzése alapján megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperes marasztalásának tőkeösszegét 860.000.000 Ft-ra leszállította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [9] A jogerős ítélet indokolása elsőként azt tartalmazta a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Nmjtvr.) 62/H. §-a, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 1215/2012/EU rendelet 7. szakasz 26. cikke alapján, hogy a magyar bíróság joghatóságát az alperes perbebocsátkozása megalapozta, a per megszüntetésének nem volt helye a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 157. § a) pontja alapján. A magyar bíróság joghatósága az ügyben nem volt kizárt, korábbi joghatósági kifogását az alperes a 2016. december 7-i tárgyaláson nem tartotta fenn, érdemi védekezésével perbe bocsátkozott, amellyel a magyar bíróság joghatósága rögzült. Utalt az ítélet tábla az előzőeken túlmenően a 864/2007/EK rendelet 2. cikk (1) bekezdése, az 1215/2012/EU rendelet 7. cikk 2. pontja alapján arra is, hogy az EK rendeletben megadott kár fogalmán keresztül alkalmazandó a rendelet a jogalap nélküli gazdagodás megtérítésére.
- [10] Rögzítette a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem volt ok; a törvényszék sem a biztosító térítésére vonatkozó bizonyítás, sem pedig a beszámítási kifogás körében nem követett el eljárási szabálysértést. Az alperes a biztosító térítésére egyértelmű és konkrét tényállítás nélkül utalt a perben, ezért az elsőfokú bíróság az azzal kapcsolatos bizonyítást jogszabálysértés nélkül mellőzte [rPp. 164. § (1) bekezdés, 167. § (1) bekezdés]. Nyilatkozata hiányát az alperes a másodfokú eljárásban sem pótolta, továbbra sem jelölte meg, hogy a perbeli átutalással kapcsolatban melyik biztosító, mikor, milyen összegben állt helyt. Nem bizonyította az alperes a perben, hogy a kereset alapját jelentő átutalás összefüggésbe lenne hozható a felperes

korábbi munkavállalója, **K.A.** kártérítési kötelezettségével, amelyet a büntetőeljárásban hozott bírósági határozatok sem támasztottak alá. A büntetőeljárás irataiból megállapíthatóan **K. A.-t** a perbeli tranzakciót illetően nem vádolták meg. Utalt arra is az ítélet, hogy érdemi elbírálásra alkalmatlan volt az alperes beszámítási kifogása a később kifejtettek szerint, érdemi vizsgálatát ugyanebből az okból helytállóan mellőzte a törvényszék.

- [11] A kereset jogalapjára nézve leszögezte a másodfokú bíróság, hogy a felülvizsgálati eljárás szabályaiból következően [rPp. 275. § (4)-(5) bekezdés] kötve volt a megismételt másodfokú eljárásban a Kúria hatályon kívül helyező végzéséhez (Pfv.VII.20.535/2019/11.), az abban foglalt megállapításhoz is, miszerint a vagyoni hátrányt elszenvedett számlatulajdonos felé teljesítő felperes felléphetett a gazdagodó alperessel szemben megtérítési igénnyel, jogalap nélküli gazdagodás jogcímén. A megismételt másodfokú eljárás megszabott keretei között az ítélet, a kereset jogalapjáról már nem, hanem az alperes elévülési és beszámítási kifogásáról kellett állást foglaljon.
- [12] Megalapozatlanul hivatkozott az alperes a kereseti igény érvényesítésére jogosult K&H Bank Zrt.-re, a vizsgált utalással összefüggésben közbeiktatott technikai számla miatt, ugyanis a büntetőeljárásban hozott jogerős ítélet (Fővárosi Törvényszék 12.B.794/2010/828., Fővárosi Ítélet 8.Bf.392/2016/113.) tényállása szerint - amely eltérő adat és bizonyíték nélkül jelen perben is irányadó volt - a vizsgált tranzakcióval érintett 860.000.000 Ft a **D. Kft.** számlájáról az alperes számlájára került átvezetésre. Nem volt alapos az alperes hivatkozása az átutalással előállt gazdagodásának a fennálló jogalapjára sem, ugyanis a **D. Kft.** és az alperes között az átutalás alapját képező jogviszonyra adat - sem megfelelő tényállítás, sem bizonyíték - a perben nem merült fel, ami alkalmas lett volna a teljesítés tartozatlan jellegét megdönteni.
- [13] Osztotta az ítélet az elsőfokú ítélet indokait abban a körben is, hogy a kereseti igény a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 326. § (1) bekezdése, 324. § (1) bekezdése alapján nem évült el. Kiemelte, hogy önmagában a téves átutalás ténye nem eredményezett a felperes javára megtérítési igényt az alperessel szemben. A kereseti követelés akkor vált esedékessé, amikor megnyílt a bíróság előtti érvényesítésének lehetősége. A felperes azt megelőzően, hogy a **D. Kft.** felé 2015. szeptember 8-án helytállt, nem léphetett fel megtérítési igénnyel az alperessel szemben. A felperes követelése a tartozatlan fizetéssel előállt vagyoni hátrány reparálásával állt elő, amelynek elévülése is ezzel kezdődhetett meg.
- [14] Az alperes beszámítási kifogása alapjául az elsőfokú eljárásban tett - a másodfokú ítéletben részletesen ismertetett - nyilatkozatai szerint nem adott elő a kifogást érdemi elbírálásra alkalmassá tevő tényállítást. A 2018. április 13-án véglegesített nyilatkozata szerint az alperes a beszámítani kért igényét a korábbi beadványához csatolt értékpapír ügyfélszámla szerződés 1. pontjában írt, a számla nyilvántartására vonatkozó rendelkezés megszegésére alapította, ténybeli alapjául pedig a 12.B.794/2010/828. számú ítélet 704-751. oldalaira, illetve 181-751. oldalaira, az ott megtalálható két-három, közelebbről meg nem jelölt utalásra hivatkozott. Az ítélet álláspontja szerint nem volt megállapítható az így előadott beszámítási kifogásnak sem a ténybeli, sem a jogi alapja, ebből következően az sem, hogy melyek a beszámítási kifogással kapcsolatban felmerülő és az elbírálására irányadó anyagi jogszabályok szerint bizonyításra szoruló tények. Az alperes a tényállítási kötelezettségét nem helyettesíthette bírósági határozatra, szakértői véleményre utalással.
- [15] Megjegyezte a másodfokú bíróság egyúttal, hogy az alperes előzőekben ismertetett hiányos perbeli nyilatkozatai mellett indokolatlanul tett indítványt a Fővárosi Törvényszék 19.G.42.150/2011. ügyszámú iratai beszerzésére.
- [16] Az rPp. 235. § (1) bekezdésében írt tiltó rendelkezés alkalmazásával mellőzte a másodfokú bíróság az alperesnek **K.A.** ellen 11.383.802.471 Ft kártérítés megfizetésére irányuló perrel kapcsolatban a másodfokú eljárásban tett előadása vizsgálatát. Nem igazolta ugyanis az alperes, hogy a hivatkozott körülmény az elsőfokú ítélet meghozatalát követően jutott a tudomására.
- [17] Nem fogadta el az ítélet az alperes arra való hivatkozását sem, hogy a felperes keresetösségi joga amiatt ne lenne megállapítható, mert a **D. Kft.** nem minősíthető a perbeli, 2002. május 14-i

utalás vonatkozásában a **B.** Rt. jogutódjának. Kiemelte a másodfokú bíróság, hogy a **B.** Rt. jogalanyiségének fennmaradásával, kiválással további öt gazdasági társaság, köztük a **D.** Kft. jött létre, továbbá, hogy alperes sem állított mást és egyéb adatból sem lehet eltérő következtetésre jutni, mint hogy az egyezséggel zárult perben (19.G.42.150/2011.) a felperes részéről nyújtott kártérítés mást illethet meg.

- [18] A kereset összezszerűségét tekintve a 19.G.42.150/2011. ügyszámon folyamatban volt perben született egyezség 2.1., 2.4.c) pontjai foglaltaknak, valamint a **D.** Kft. 2016. szeptember 5-i nyilatkozatának összevetésével nem találta megállapíthatónak a másodfokú bíróság a kereseti kérelemben megjelölt teljes tőkeösszeg teljesítését a felperes részéről 2015. szeptember 8-ával. A **D.** Kft. külön nyilatkozata 860.000.000 Ft erejéig támasztotta alá a kereset összezszerűségét, az iratban ezen felül jelzett - a „követelt járulék” teljesítésére vonatkozó - megjelölés nem igazolta a kereset 860.000.000 Ft-on felüli tőkerésze, a felperes kereseti előadása szerinti 2.353.467.753 Ft megfizetését. Nem volt alkalmas az előzőek bizonyítására a bíróság által jóváhagyott egyezség tartalma sem, amely a felperes által a **D.** Kft.-nek okozott kár mértéke körében utal a tőke után a kifizetésig számított kamatra, valamint arra, hogy a felek perköltségüket maguk viselik.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [19] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet keresetet elutasító részének hatályon kívül helyezését, és ebben a részében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.
- [20] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet támadott részében az rPtk. 361. § (1) bekezdésébe, 364. §-ába, 360. §-ába, 301. § (1) bekezdésébe és a 301/A. §-ába, valamint az rPp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.
- [21] Előadta, hogy tévedett a másodfokú bíróság, amikor nem az alperesnek a **D.** Kft. felé 2015. szeptember 8-án fennálló tartozása összegéből, hanem a felperes által a **D.** Kft. részére megfizetett összeg oldaláról vizsgálta a kereset összezszerűségét és határozta meg a marasztalás tőkeösszegét. A jogalap nélküli gazdagodás mértékének meghatározásához a gazdagodó félnél, vagyis az alperesnél jelentkező vagyoni előny mértéke az irányadó, ami jelen ügyben nem más, mint az alperesnek a **D.** Kft. felé fennálló - a felperes helytállásával megszüntetett - kötelezettsége. A jogosultat ért vagyoni hátrány mértéke a visszatérítés szempontjából közömbös. Mivel a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése a gazdagodás beállásával nyomban esedékes, az alperes 2015. szeptember 8-án fennálló tartozása a **D.** Kft. felé a jogalap nélkül átutalt összegből és annak az átutalást követő naptól számított törvényes késedelmi kamatából állt. Az alperes megtéríteni volt köteles a fizető fél felé az átutalt összeg után 2002. május 15-től járó törvényes késedelmi kamatot, amely az átutalt összeggel egybeszámítva mindösszesen 2.353.467.753 Ft-ot tett ki.
- [22] Állította továbbá, hogy a kereset 5. és 6. számú mellékleteként csatolt iratok, idetartozóan a **D.** Kft. nyilatkozata a perben érvényesített 860.000.000 Ft tőke és követelt járulékaik teljes egészében történt megtérítéséről, valamint az egyezség ki nem takart 2.1. pontja a tőkének a kifizetésig számított kamatáról, egyúttal a perköltség külön viseléséről, maradéktalanul alátámasztják, hogy a 860.000.000 Ft tőke, valamint azon felül a járulékként követelt, a kifizetésig felszámított kamat teljes egészében megfizetésre került a **D.** Kft. felé.
- [23] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megváltoztatásával - tartalmilag részbeni hatályon kívül helyezésével és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával - a kereset teljes elutasítását kérte.
- [24] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az rPp. 2. § (1) bekezdésébe, 3. § (1) bekezdésébe, 5. § (1) és (3) bekezdésébe, 8. § (2) bekezdésébe, 58. § (1) bekezdésébe, 119. § (2) bekezdésébe, 121. § (1) bekezdés e) pontjába, 121. § (2) bekezdésébe, 124. § (2) bekezdés a) pontjába, 130. § (1) bekezdés i) pontjába, 157/A. § (1) bekezdés b) pontjába, 163. § (1) bekezdésébe, 164. § (1) bekezdésébe, 195. § (1) és (2) bekezdésébe, 206. § (1) bekezdésébe, 220. § (1) bekezdés d) pontjába, 221. § (1) bekezdésébe, 235. § (1) bekezdésébe, az rPtk. 324. § (1) bekezdésébe, 325. § (1) bekezdésébe, 326.

- § (1) bekezdésébe, 329. § (1) bekezdésébe, 344. § (1) bekezdésébe, 361. § (1) és (2) bekezdésébe, 364. §-ába, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 161. § (1) bekezdés c) pontjába, 161. § (2) bekezdés e) pontjába, a 1215/2012/EU rendelet 1. szakasz 5. cikk (1) bekezdésébe, 2. szakasz 7. cikk 2. pontjába, a 864/2007/EK rendelet 4. cikk (1) bekezdésébe, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 67. § (1) és (4) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.
- [25] Állította, hogy a ciprusi székhelyű alperessel szemben nem volt megállapítható az 1215/2012/EU rendelet alapján a magyar bíróság joghatósága. Az alperes Svájcban (valójában svájci székhelyű pénzügyi intézet által) vezetett bankszámláján került jóváírásra a perbeli átutalás, ezért a káresemény helye sem alapozta meg a magyar bíróság joghatóságát. A joghatósági kifogása elbírálásával nemcsak az rPp. 157/A. § (1) bekezdésének b) pontja, de az rPp. 221. § (1) bekezdése is sérült azáltal, hogy a kifogást a bíróság sem külön végzéssel nem utasította el, sem érdemi döntésében nem bírálta el. Az előző mulasztás vezetett oda, hogy az alperesnek érdemben perbe kellett bocsátkoznia.
- [26] Megjegyezte, hogy a 864/2007/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a károkozásból eredő igényre a kár bekövetkezése szerinti állam joga az irányadó, ami jelen ügyben az átutalt összeg jóváírásának helye szerint a svájci jogot jelenti.
- [27] Álláspontja szerint a felperes nem tett eleget a perben az rPp. 121. § (2) bekezdésében, 121. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott kötelezettségének, illetve az rPp. 164. § (1) bekezdésében, 195. § (1) bekezdésében előírtaknak a bíróság által jóváhagyott egyezség felperes által törölt szövegrészének csatolásával. A felperes perjogi kötelezettsége alól titoktartásra hivatkozással (Hpt., rPp.) sem volt mentesíthető. Az előzőek miatt a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának, végső soron a kereset érdemi elutasításának volt helye bizonyítatlansága miatt. Ehhez kapcsolódóan az előzményi per iratainak beszerzésére irányuló indítvány mellőzésével sérült az alperes joga az eljárás tisztességes lefolytatásához [rPp. 163. § (1) bekezdés, 2. § (1) bekezdés]. Megjegyezte, hogy az egyezséggel zárult perben az egyezség tartalmát jogosult lett volna megismerni a határozat nyilvános kihirdetésének elvárása szerint, az előzményi perben eljáró bíróság azonban az egyezséget jóváhagyó végzést mégsem nyilvánosan hirdette ki, miáltal az garanciális hibában szenved. A perben megismert egyezségből - hiányos tartalma miatt - nem nyerhető adat sem a **D. Kft.**-nek fizetni vállalt pénzüsszegre, sem pedig a **D. Kft.** által a perben követelt tőkeösszegre, járulékaira. A felperes nem igazolta a vitatott kereseti előadását az átutalás tényét és összegét feltüntető bankszámlakivonattal sem, keresetösszegi joga csak arra az összegre állapítható meg, amelyet ténylegesen megtérített.
- [28] Megjegyezte egyúttal az előzményi perrel összefüggésben, hogy a felperesnek módja lett volna az alperest perbehívni, amellyel az elévülést is megszakíthatta volna. Utalt arra, hogy az előzményi perben a felperes mellett alperes volt a K&H Alapkezelő Zrt. és a K&H Bank Zrt. is, együttes károkozásuk esetén helytállási kötelezettségükre az rPtk. 344. § (1) bekezdése, 338. § (1) bekezdése irányadó, amelyből következően a felperes az általa a saját felelősségének mértékét meghaladóan nyújtott kártérítést nem az alperessel, hanem korábbi pertársaival szemben jogosult érvényesíteni. Az előzményi per iratainak beszerzése szükséges volt ahhoz, hogy feltárható legyen az alperesek védekezése, a felperesnek a perbelitől esetleg eltérő nyilatkozata.
- [29] Az elévülés körében arra mutatott rá, hogy a felperes a tévesen átutalt tőkeösszeg vonatkozásában az átutalás napjától kezdődően igényelt késedelmi kamatot, a késedelembeesés fogalmilag megegyezik a követelés esedékessé válásával. Ebből következően a 2002. évi esedékesség után a követelés 2007-ban elévült, amelyet egyedül az tett volna kizárttá, amennyiben a felperes az rPtk. 344. §, 338. §-ai alapján a közös károkozásban résztvevő egyetemleges helytállásra köteles félként lépett volna fel megtérítési igényével.
- [30] Álláspontja szerint az rPp. 235. § (1) bekezdése szerint megengedetten csatolta új bizonyítékként a másodfokú eljárásban a Fővárosi Munkaügyi Bíróságra benyújtott 2010. május 21-i keresetlevelet,

amellyel a felperes **K. A.-val** szemben 11.383.802.471 Ft összegben érvényesített kárigényt. Jelen per alapját is **K.A.** jogellenes magatartásával a felperes ügyfelének okozott kár képezi, megállapítható ezért, hogy a perindítás a káronszerzés tilalmába ütközik. Mivel a hivatkozott bizonyítékot a felperesnek kellett volna becsatolnia a perben az rPp. 8. § (2) bekezdése alapján, az alperes a felperes mulasztását pótolta a másodfokú eljárásban, ami nem volt oldalán elkésztett perbeli cselekményként értékelhető.

- [31] Hivatkozott arra is, hogy a kereseti igény megalapozásához bizonyítatlan maradt az ügyben a **B. Rt.** és a **D. Kft.** közti jogutódlás, ezáltal a felperes jogi érdekeltsége. A jogutódlás a Gt. 67. §-án alapult, megállapítható viszont a cégiratokból, hogy a kérdéses időben a **B. Rt.** továbbműködése mellett 2004. és 2008. között nem egyedül a **D. Kft.**, hanem összesen öt gazdasági társaság jött létre kiválással. Álláspontja szerint ezért önmagában a **D. Kft.**-től származó nyilatkozat nem volt alkalmas annak bizonyítására, hogy a **D. Kft.** vált a felperessel szembeni kártérítési igény jogosultjává, a **D. Kft.** részére teljesített kártérítés nem alapozta meg a felperes perindítási jogát. Megjegyezte, hogy a Fővárosi Ítéltábla 8.Bf.392/2016/113. számú ítéletével befejezett büntetőperben magánfélként a **B. Rt.** érvényesített polgári jogi igényt.
- [32] Állította, hogy a részére átutalt összeg nem tartozatlan teljesítés, amelyet alátámaszt, hogy azt a **B. Rt.** az alperestől soha nem követelte vissza. A fizetés tartozatlan jellegét a perben a felperesnek kellett volna bizonyítania. Az alperesnek az előzményi per iratainak beszerzésére tett bizonyítási indítványa e körben is indokolt volt.
- [33] Az rPtk. 361. § (2) bekezdésére hivatkozással állította végül, hogy a Britton Interinvest LLC-vel szemben elrendelt vagyonek Kobzás alá tartozó 6.000.000 € összegű kölcsönkövetelésre is tekintettel, az alperesnek 2003 óta egyéb vagyontárgya nincs, a perbeli átutalásból a számla zárolása előtt harmadik személy számára fizetést teljesített, ezáltal az átutalás összegétől megállapíthatóan elesett, annak helyébe más vagyonelem nem lépett. Az alperesnek a visszatérítési kötelezettséggel számolnia nem kellett, a gazdagodás megszűnéséért felelősség nem terheli, sem pedig rosszhiszeműség a gazdagodás tekintetében, ezért annak visszatérítésére nem kötelezhető.
- [34] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte a felülvizsgálati kérelmével nem érintett részében. Ebben a körben egyetértett a jogerős ítélet indokaival, amelyekben túlmenően kiemelte, hogy az alperes felülvizsgálati kérelme az ügyben irányadó joggal kapcsolatban hiányos, a jogszabálysértés megfelelő előadása nélküli. A kereset tárgya szerint irányadó jog - a gazdagodás helye (az alperes Magyarországon vezetett forint bankszámlája) szerint - a magyar jog [864/2007/EK rendelet 10. cikk (3) bekezdés], ami jelen ügyben egyébként megegyezik a kár bekövetkezésének helye (**B. Rt.** magyarországi bankszámlája) szerint irányadó joggal [864/2007/EK rendelet 4. cikk (1) bekezdés]. Állította, hogy a **D. Kft.** kiváláson alapuló jogutódi minőségét a perbeli átutalással összefüggésben alátámasztja a jóváhagyott perbeli egyezség 1.1. pontja mellett az rPp. 148. § (3) bekezdése, amely szerint a bíróságnak vizsgálnia kellett az egyezség jóváhagyása körében a felperes jogosultságát.
- [35] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult a felperes felülvizsgálati kérelmével támadott részében. Állította a korábbiakon felül azt is, hogy a felperest a perben érvényesített megtérítési igény nem illeti meg, mivel nem az alperes kötelezettségét megszüntetve, hanem saját kárfelelőssége alapján teljesített a **D. Kft.** részére.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [36] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmek keretei között vizsgálta, és azt az azokban megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [37] Elsőként azt vizsgálta a Kúria, hogy az alperes felülvizsgálati kérelmében előadottak alapján fennállt-e az ügyben a per megszüntetésének oka a joghatóságra vonatkozó perelőfeltétel hiányában [rPp. 158. § (1) bekezdés, 157. § a) pont, 130. § (1) bekezdés a) pont, 157/A. §], amely az rPp. 275. § (2) bekezdésében írt kivételszabály értelmében hivatalból is feladatába tartozott.

- [38] Leszögezi, hogy a per tárgyánál fogva a magyar bíróság joghatósága az ügyben nem volt kizárt, más tagállam bírósága ugyanis nem rendelkezett kizárólagos joghatósággal a kereset elbírálására a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 1215/2012/EU rendelet 24. cikke szerint. Ebből következően nem volt helye a per megszüntetésének az rPp. 130. § (1) bekezdés a) pontján keresztül az rPp. 157/A. § (1) bekezdés b) pontja, a 158. § (1) bekezdése alapján.
- [39] Más tagállami bíróság kizárólagos, illetve a magyar bíróság kizárt joghatósága hiányában megalapozta az ügyben eljáró bíróságok joghatóságát - miként azt a másodfokú bíróság ítéletében helytálló indokolással levezette -, hogy az alperes az elsőfokú eljárás 2016. december 7-én tartott tárgyalásán perbebocsátkozott, egyúttal nyilatkozott arról is, hogy joghatósági kifogását a továbbiakban nem tartja fenn. Az alperesi perbebocsátkozás előzőekben ismertetett eljárásjogi hatását az 1215/2012/EU rendelet is elismeri a 26. cikk (1) bekezdésében.
- [40] Az ügy érdemét tekintve előrebocsátja a Kúria, hogy az ügyben Pfv.VII.20.535/2019/11. számon meghozott korábbi hatályon kívül helyező végzésében - a keresetet jogalapja hiányában elutasító másodfokú ítélet perorvoslati rendben gyakorolt felülbírálatával - érdemben vizsgálta és az ügyben végleges jelleggel foglalt állást az rPtk. 361. § (1) bekezdésének alkalmazásával arról, hogy a **B. Rt.** bankszámlájáról a 2002. május 14-i téves utalással az alperes vagyonában előállt növekmény tekintetében megállapítható volt a gazdagodás ténye, egyúttal jogcím nélküli jellege is. Az ítéletábra a Kúria végzésében foglaltakat a perrendi szabályoknak megfelelően, helytállóan tekintette irányadónak a megismételt eljárásban és vette figyelembe a jelen felülvizsgálati eljárásban támadott döntésében.
- [41] Nem csak elvi szinten, de a felek felülvizsgálati kérelmeiben felvetett jogszabálysértések érdemi vizsgálatához is rögzíti a Kúria, hogy az ügyben változatlanul - a Pfv.VII.20.535/2019/11. számú határozatában kifejtettek szerint - irányadónak tekinti a bankszámlapénz természetéből, fizetési mechanizmusából levezetett következtetését a felperesnek a gazdagodó alperessel szemben keletkezett megtérítési igényre azáltal, hogy a **B. Rt.** bankszámlájáról jogcím nélkül teljesített fizetéssel összefüggésben a felperes számlavezető bankként a fizető fél (jogutódjaként a **D. Kft.**) felé helytállt, a tartozatlan fizetéssel előállt vagyoni hátrányt 2015 szeptemberében reparálta.
- [42] A bankszámlapénz a számlatulajdonos és a számlavezető bank közti kötelmi jogviszonyban keletkező követelés a bankszámlán mutatkozó egyenlegre, ebből következik - a készpénztől eltérő - természete és lényegadó jellemzői, amelyek legfőképp abban ragadhatók meg, hogy a bankszámlapénz nem dolog módjára vesz részt a vagyoni forgalomban, nem sajátja továbbá az átruházhatóság. A bankszámlapénzzel való fizetés mechanizmusa számlajóváírásokkal és -terhelésekkel, végső soron a fizető és a kedvezményezett fél számlái közti elszámolással történik, a felek számlavezető bankjai hasonló elszámolásának közbeiktatásával. Bankszámlák közti átutalással megvalósult fizetés eredményeként a kedvezményezett nem dolgot kap, de nem is szerzi meg átruházással (engedményezés) a fizető félnek a számlavezető bankjával szembeni követelését. A fizető fél bankja a számlatulajdonos nevében és megbízására saját maga teljesít fizetést a megbízásban megjelölt kedvezményezett, illetve javára a kedvezményezett bankja felé, amely a kapott összeggel megegyező összegű jóváírást hajt végre a kedvezményezett bankszámláján, megnövelve a kedvezményezett követelését. A bankszámlák közti átutalással teljesített fizetés követelések keletkezésével és megszűnésével járó kötelmi ügyletek sora a fizető fél és bankja, a kedvezményezett fél és bankja, valamint a két bank között fennálló független és különálló jogviszonyok keretében. Az átutalásos fizetés kedvezményezettje nem a fizető fél bankszámla-követelését, hanem egy attól különböző, a saját számlavezető bankjával szemben fennálló új követelést szerez meg és tudhat vagyonába tartozó elemként a bankszámlapénzzel történt fizetés eredményeként. A fizető féllel szemben saját számlavezető bankjának megtérítési igénye keletkezik a fizetési megbízás teljesítésével, amelyet a fizetési megbízást adó fizető fél bankszámlájának megterhelésével - a bankszámla-követelés csökkentésével - hajt végre.

- [43] A **B. Rt.** felperesnél vezetett bankszámlájáról tartozatlanul teljesített fizetéssel a fizető félnek - az átutalt összeg bankszámlára terhelésével - csökkent a bankszámla-követelése, ugyanakkor azzal azonos mértékben egyéb követelése keletkezett a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése iránt; ennek megfelelően - az előzőek fordítottjaként - a kedvezményezett alperes vagyonát is hasonló strukturális változás érte, egyrészt a téves utalással megnőtt a számlavezető bankjával szembeni bankszámla-követelése, ugyanakkor azzal azonos mértékben tartozása, visszatérítési kötelezettsége keletkezett a fizető fél felé.
- [44] Az utalás téves jellege a **B. Rt.**, illetve jogutódja és az alperes viszonyában jogcímnélküliséget, tartozatlan fizetést, míg a fizető fél (**B. Rt.**, illetve jogutódja) és számlavezető bankja, a felperes között megbízás nélküli számlakezelést, fizetést jelentett. A felperesnek a bankszámlaszerződésen alapuló jogviszonyban a 2002. május 14-i fizetési megbízás végrehajtásával - a bankszámlapénzzel történt fizetés előzőekben bemutatott mechanizmusa szerint - nem keletkezett érvényesíthető megtérítési igénye a részére megbízást nem adó számlatulajdonos felé, a **B. Rt.** bankszámláján rögzített terhelést visszaállítani volt köteles a megfelelő összegű jóváírással.
- [45] A 2002. május 14-i téves átutalásból következően a **B. Rt.** (illetve jogutódja) egymástól független, önálló jogviszonyok alanyaként két különböző igénnyel léphetett fel sérült joga orvoslására: az alperessel szemben a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint a gazdagodás visszatérítésére irányuló igényt érvényesíthetett, számlavezető bankjával szemben pedig kártérítést követelhetett, a bankszámlaszerződés keretei között. A téves átutalás tényével önálló - nem kontraktuális alapú - kötelelem keletkezett a gazdagodó alperes és a vagyoni hátrányt elszenvedő **B. Rt.** (jogutódja) között, amelytől független a számlatulajdonos és a számlavezető pénzügyintézet (felperes) szerződéses jogviszonya. Az ily módon külön jogviszonyok alapján fizetésre kötelezettek, vagyis a felperes és az alperes között - anélkül, hogy fizetési (megtérítési) kötelezettségük, illetve a velük szemben támasztható követelés azonosságáról lenne szó - sajátos egyetemlegesség keletkezett: a kötelezettek bármelyikének teljesítése a jogosult felé kihatott egyben a másik kötelezett helyzetére (látszólagos, nem valódi egyetemlegesség).
- [46] Azáltal, hogy a felperes a tévesen fizető jogosult felé helytállt - a számlatulajdonos vagyonában bekövetkezett hátrányt orvosolta, a hibás utalással csökkent bankszámla-követelést helyreállította -, megszüntette az alperesnek a részére tévesen fizető fél felé fennálló kötelezettségét. A felperes teljesítésével ugyanakkor nem szűnt meg a 2002. május 14-i téves utalással az alperesnél előállt gazdagodás, az azzal szemben álló - reparálandó - vagyoni hátrány a helyreállított bankszámla-követelés kötelezettjeként a számlavezető felperes oldalán mutatható ki. A számlatulajdonos felé megvalósult teljesítés a felperes számára megtérítési igényt eredményezett a téves utalással gazdagodó alperessel szemben.
- [47] Az előzőekben kifejtettekből - az egymástól független, külön jogviszony keretében érvényesíthető igények létéből, illetve ismertett jellemzőiből - következően jogszabálysértés nélkül következtetett a jogerős ítélet a kereseti igény elévülésének hiányára, valamint a felperes által nyújtott térítés tényleges mértékének jelentőségére az ügyben.
- [48] A felperes megtérítési igénye az oldalán jelentkező vagyoni hátrány bekövetkezésével, vagyis 2015. szeptember 8-án jött létre és vált érvényesíthetővé az alperessel szemben, amelyet az ügyben eljáró bíróságok megalapozottan tekintettek a kereseti igény elévülése kezdő időpontjának az rPtk. 326. § (1) bekezdése szerint. A perindítás a kereseti követelés esedékessé válásától számított öt éven belül történt, az elévülés nyugvásának - idetartozóan a perbehívás elmaradásának - nem volt jelentősége az ügyben.
- [49] A jogalap nélküli gazdagodás megállapításának egyenrangú feltételei - a gazdagodás jogalap nélküli jellegén túl - a gazdagodó oldalán kimutatható vagyoni előny, továbbá az is, hogy a gazdagodó a vagyoni előnyt más rovására szerzi, vagyis valakinél vagyonsökkenés következik be [rPtk. 361. § (1) bekezdés]. Bármelyik feltétel hiánya esetén - akár az esetben, ha a bekövetkezett vagyonsökkenés ellenére azzal összefüggésben másnál vagyoni előny nem jelentkezik, akár

fordított esetben, ha valaki anélkül jut jogalap nélkül vagyoni előnyhöz, hogy az másnak vagyonsökkenést okozna - kizárt a jogalap nélküli gazdagodás megállapítása. Az előzőek egyben azt is jelentik, hogy a gazdagodás és a vagyonsökkenés mértéke nem feltétlenül esik egybe. Az rPtk. a gazdagodó visszatérítési kötelezettségét ezért a nála mérhető vagyoni előnyben (gazdagodásban) határozza meg, a jogalap nélküli birtokos helyzetére utaló szabállyal [rPtk. 363. §].

- [50] Az rPtk. ismertetett szabályozása a jogalap nélküli gazdagodás alapesetét modellezi. Eszerint a jogalap nélkül gazdagodó fél a saját gazdagodásának mértékében meghatározott visszatérítésre azzal szemben köteles, aki a visszatérítendő vagyoni előnnyel közvetlen összefüggésben álló vagyoni hátrány elszenvedője. Jelen ügy mindettől alapvetően különbözött, a felperes ugyanis nem volt alanya annak a kötelelemnek, ami a 2002. május 14-i téves utalásból, mint jogcím nélküli gazdagodásból közvetlenül fakadt. Az alperes által visszatérítendő - a 2002. május 14-i téves utalásból származó - vagyoni előnnyel összefüggő vagyoni hátrány eredetileg nem a felperest, hanem a **B.** Rt.-t érte, ennél fogva a kereseti igény nem volt függetleníthető a felperes igényérvényesítését megalapozó helytállástól, a felperes vagyonának tényleges csökkenésétől.
- [51] A felperes kereseti követelését meghatározó kettős ténybeli és jogi alap - egyfelől a téves utalásból közvetlenül az alperes mint gazdagodó és a vagyoni hátrány eredeti elszenvedője, a **B.** Rt. közti, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint rendezendő jogviszony, valamint amellet a számlavezető felperes és a számlatulajdonos **B.** Rt. szerződéses kapcsolata - összekapcsolódott a felperesnek ez utóbbi jogviszony keretében nyújtott teljesítésével, de anélkül, hogy az alanycserét eredményezett volna. A felperes azzal, hogy a téves utalás miatt helytállt a vele szerződő számlatulajdonos felé, nem lépett a vagyoni hátrányt eredetileg elszenvedő **B.** Rt. (vagy jogutódja) helyébe.
- [52] A gazdagodó alperesnél kimutatható vagyoni előny, illetve amellet a felperesnél jelentkező vagyoni hátrány jelen ügyben nem csupán egyenrangú feltételeit jelentették a jogalap nélküli gazdagodás megállapításának, de egyben kettős korlátját is adták a felperes részére megtérítendő jogalap nélküli gazdagodásnak. A felperes megtérítést az alperestől - az alperesnél jelentkező vagyoni előny korlátja mellett - kizárólag a felperesnél kimutatható vagyonsökkenés erejéig követelhetett, vagyis olyan mértékben, amilyen nagyságban ő maga, vagyona rovására a vele szerződő fél felé helytállt.
- [53] Mindkét felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok jogszabálysértő mérlegelése miatt, az rPp. 206. § (1) bekezdése szerint is állította a jogerős ítélet jogszabálysértő jellegét.
- [54] A felülvizsgálati eljárásban azonban - a felülvizsgálati kérelem rendkívüli perorvoslat jellegéből következően - nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és felülmérlegelésének (BH2013.119., BH2002.29.). A jogerős ítélet akkor tekinthető megalapozatlannak a tényállás megállapítása körében és bírálható felül jogszabálysértés miatt az rPp. 206. §-a alapján, ha a tényállás iratellenes, a bizonyítékok mérlegelésének eredménye okszerűtlen. A bizonyítékok mérlegelése abban az esetben tekinthető okszerűtlennek, ha az adott bizonyítékokból kizárt volt a másodfokú bíróság által elfogadott következtetés. Amennyiben a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként lehetséges volt, vagyis nem volt kizárt az adott tényállás megállapítása a logika szabályai szerint, az ítéleti tényállás nem bírálható felül, akkor sem, ha a felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróság a bizonyítékok egybevetésével más ténybeli következtetésre jutna. A felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hiba, nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés pedig akkor állapítható meg, amennyiben a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülbírált ítélettől eltérő következtetésre lehetne jutni (BH2013.119., BH2006.403).
- [55] A felülvizsgálni kért ítéletnek a lefolytatott bizonyítási eljárás, abból kiemelten a bíróság által jóváhagyott egyezség tartalmának és a **D.** Kft. külön írásbeli nyilatkozatának értékelése körében nem volt a felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hibája: sem iratellenesség, sem logikai ellentmondás, sem pedig nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés. Az ügyben másodfokon eljáró bíróság a szükséges körben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményének egybevetésével, jogszabálysértés nélkül következtetett arra, hogy a felperes által 2015. szeptember 8-án nyújtott

térítés 860.000.000 Ft összegben volt megállapítható; a felperes teljesítését, ezáltal magát a keresetet ezt meghaladó részében a bizonyítási eljárás nem támasztotta alá. A kivonatként csatolt egyezség, valamint a **D. Kft.** nyilatkozata sem egyenként, sem együttes értelmezéssel nem hordozott arra vonatkozó egyértelmű tartalmat, hogy a járulékok tekintetében mi volt a **D. Kft.** perben érvényesített, az egyezség hatálya alá vont követelése, illetve, hogy abból a felperes - az „egyezségi összegben” belül - pontosan milyen mértékben vállalt térítést, amelynek megtörténte utólag - a „követelt járulékok” kitétel alatt - a **D. Kft.** nyilatkozott. Az egyezség releváns tartalma abban a részében kétségtelen és egyértelműen feltárható volt, hogy az egyezség hatálya kiterjedt a perben vizsgált utalásra, a 2.1. pontban a 30. tételes szám alatt külön nevesített tranzakció megjelölésével (2002. május 14., 860.000.000 Ft, **G.H. Ltd.**). A felperes az előző okiratokon túlmenően egyéb bizonyítékkal nem szolgált a teljesítése mértékének igazolására.

- [56] Kiemeli a Kúria az egyezség tartalmából azt is [2.3.a) pont, 2.4.a) pont, 2.5.a) pont], hogy a felperes - a vele egyetemlegesen marasztalni kért alperesek mellett - a **D. Kft.** kárigénye alapjául megjelölt szerződés egyedüli alanyaként (számlavezető) vállalt helytállást a károsult felé, amelyet a **D. Kft.** elfogadott, ezért önmagában a **D. Kft.** keresetének eredeti tartalma, az általa perbeállított személyi kör és a kért marasztalás nem alapozta meg a felperesnek az alperes felülvizsgálati kérelmében jelzett elszámolási igényét a vele egyetemlegesen kötelezett személyekkel szemben.
- [57] Mindebből következően az ügyben másodfokon eljáró bíróság jogszabálysértés nélkül következtetett a felperes 860.000.000 Ft erejéig igazolt teljesítésére 2015. szeptember 8-ával.
- [58] Hangsúlyozza e helyen a Kúria, hogy az ügy korábbi felülvizsgálati szakaszában - nem vitatott jellege miatt - irányadó volt az akkor felülvizsgált ítéletben megállapított tényállás abban a részében, hogy a perbeli átutalás a fizető és a kedvezményezett fél között jogcím nélkül történt, ebből következően az alperesnek visszafizetési kötelezettsége keletkezett a részére tartozatlanul nyújtott teljesítéssel {rPp. 275. § (2) bekezdés, Pfv.VII.20.535/2019/11. számú végzés [32] bekezdés, 2019. április 9-i és április 10-i felülvizsgálati ellenkérelmek}. Az alperes mindennek ellenére a megismételt másodfokú eljárásban, valamint a 2019. december 6-i felülvizsgálati kérelmében újra hivatkozott arra, hogy az utalás nem tartozatlanul történt a részére. A bizonyítékok felülmérlegelésének a felülvizsgálati eljárásban érvényesülő tilalmára visszautalással rögzíti a Kúria, hogy az ítélet táblája jogszabálysértés nélkül következtetett az alperes megfelelő tényelődás nélkül álló és bizonyítatlan hivatkozására.
- [59] Megalapozatlanul utalt felülvizsgálati kérelmében az alperes a felperes keresetőségi jogának hiányára a **D. Kft.** jogutódi minőségének hiányában, illetve vitatásával. Az alperes a jogerős ítélet jogszabálysértő jellegét e körben az rPp. 3. § (1) bekezdésén, 164. § (1) bekezdésén túlmenően a Gt. 67. (1) és (4) bekezdésére alapítottan állította. A megjelölt jogszabályhelyek közül az utóbbi rendelkezések a gazdasági társaságok átalakulásának közös, a jogutódlással való megszűnést és azon belül a szétválás egy fajtájaként a kiválást definiáló szabályai. A hivatkozott normaszövegtől eltérő - ezáltal a Gt. megjelölt rendelkezései sérelmét felvető - tartalommal azonban nem bírt a felülvizsgálati kérelem: maga az alperes sem vonta kétségbe a **B. Rt.** átalakulását, a társaságból a **D. Kft.** kiválással történő megalakulását. Ennélfogva a perorvoslati kérelem fogalmi rendszerében a jogerős ítélet nem volt jogszabálysértő, nem ütközött a Gt. 67. §-ába. Tekintettel arra, hogy az alperes felülvizsgálati kérelme nem tartalmazta az abban szövegesen előadott jogszabálysértésnek megfeleltethető konkrét társasági jogi szabály - a Gt.-nek a kiválásra adott speciális rendelkezései [Gt. 85. §] - megjelölését, továbbá tekintetbe véve azt, hogy a bíróságnak ellenőriznie kell a felek előtte kötött egyezségének jóváhagyásához az egyezség jogszabályi megfelelését, idetartozóan a felek perbeli legitimációját is [rPp. 148. § (3) bekezdés] - ahogy arra a felperes helytállóan utalt -, a jóváhagyott egyezség 1.1. pontjában ki is emelt jogutódlás ténye mellett, nem volt megállapítható a jogerős ítélet jogszabálysértő jellege, a perorvoslati kérelem kötelező tartalmi elemein keresztül értelmezett és eszerint érvényesülő korlátok között [rPp. 270. § (2) bekezdés, 272. § (2) bekezdés, 275. § (2) bekezdés, 1/2016. (II. 15.) PK vélemény].

- [60] Megalapozatlanul hivatkozott az alperes az rPp. általa megjelölt - és az előzőekben vizsgált jogszabálysértésekkel összefüggésben még nem érintett - rendelkezéseinek megsértésére az ügyben [rPp. 2. § (1) bekezdés, 5. § (1) és (3) bekezdés, 8. § (2) bekezdés, 119. § (2) bekezdés, 121. § (1) bekezdés e) pont, 121. § (2) bekezdés, 124. § (2) bekezdés a) pont, 130. § (1) bekezdés i) pont, 157/A. § (1) bekezdés b) pont, 163. § (1) bekezdés, 164. § (1) bekezdés, 220. § (1) bekezdés d) pont, 221. § (1) bekezdés, 235. § (1) bekezdés], amelyekre alapítottnak a perorvoslati kérelem - az rPp. 275. § (3) bekezdésében foglalt korlátozó rendelkezés miatt - egyedül akkor vezetett volna eredményre, amennyiben az eljárási szabálysértés lényeges kihatással bír az ügy érdemi elbírálására. Az előzőeknek megfelelő érvelést maga a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazott, az alperes nem indokolta meg, hogy az álláspontja szerint sérült eljárási szabályokon keresztül, azok megfelelő korrekciója miként lett volna képes befolyásolni a jogvita elbírálását. Rögzíti ugyanakkor a Kúria, hogy a joghatósági kifogást - amely nem a magyar bíróság kizárt joghatóságán alapult - az alperes az első érdemi tárgyaláson visszavonta, ezért az elsőfokú bíróságnak a per megszüntetésére irányuló kérelemről alakszerűen, indokolt határozattal nem kellett rendelkeznie. Az elsőfokú eljárás azonban a joghatósági kifogás fenntartása esetén sem lett volna jogszabálysértő, mivel az rPp. 140. §-ában foglalt szabályozás kifejezetten megengedi a bíróság számára a megszüntetésre irányuló kérelem mellett az ügy érdemi tárgyalását. Ellentétben az alperes álláspontjával, a felperes keresete alapjául megjelölt bizonyítékok csatolása és tartalmi értékelése a jogvita érdemi elbírálására - a korábban már vizsgált bizonyítékok értékelésére (rPp. 206. §) - tartozott, nem pedig a keresetlevél érdemi tárgyalásra alkalmasságának megítélésére. Polgári peres eljárásban a bizonyítás rendszere nem kötött, miként azt az rPp. 3. § (5) bekezdése kifejezi, ebből következően nem volt akadálya a nyilvánosság kizárásával folyt előzményi perben, zárt tárgyalásról készült jegyzőkönyv kivonatos csatolásának és bizonyítékként való értékelésének. Alapvetően tekinthető hibásnak az alperes álláspontja - fogalmilag és perjogilag egyaránt kizártnak az általa megjelöltek szerint ható jogszabálysértés -, miszerint adott eljárási szabály másik perben jelentkező sérelme ebben a perben eredményezné az alperes eljárási jogainak, a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét. [Megjegyezni szükséges ehhez kapcsolódóan, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezménye a 6. cikk (1) bekezdésében nem valamennyi bírósági határozat, csak az ítélet nyilvános kihirdetését fogalmazza meg elvárásként]. A szabad bizonyítás polgári perben érvényesülő rendszerében a bíróság az általa sürgősségként tartott bizonyítást mellőzheti [rPp. 3. § (4) bekezdés], anélkül, hogy mindezzel sértené a felek jogát a tisztességes eljáráshoz. A jogvita elbírálása szempontjából sürgősségtelen vagy elkésett bizonyítási indítvány mellőzése mögött a feleknek az rPp.-ben alapelvi szinten is elismert, ezen felül a részletszabályokon keresztül is ható joga húzódik meg a perek ésszerű időn belüli befejezéséhez. Rámutat a Kúria arra is, hogy a felülvizsgálati kérelem indokolásával ellentétben jogszabálysértés nélkül alkalmazta a másodfokú bíróság az rPp. 235. § (1) bekezdését, amellyel szemben megfelelő érvelést - a jogerős ítélet indokolásának cáfolatára - az alperes a felülvizsgálati eljárásban nem adott elő. Az alperes késlekedésének alapos okát továbbra sem állította, egyedül arra, az egyébként perrendileg ugyancsak hibás gondolatmenetre támaszkodott, hogy a másodfokú bíróság által mellőzött iratot - amely az alperes álláspontja szerint a felperes kétszeres igényérvényesítését, ezáltal a kereset megalapozatlanságát támasztja alá - bizonyítékként a felperesnek kellett szolgáltatnia a perben. Leszögezi a Kúria az rPp. 164. § (1) bekezdése alapján, hogy az alperes érdekében állt az általa megjelölt - valójában nem állított, csupán felvetett - körülmény bizonyítása a perben, ennél fogva a vonatkozó bizonyítékokat mindenképpen neki kellett szolgáltatnia az rPp. 141. § (2) és (6) bekezdésének betartásával, a gondos és az eljárást elősegítő pervitel szabályai szerint. Rámutat egyúttal, hogy az rPp. 235. § (1) bekezdésében írt korlátozó rendelkezés generális jelleggel kell érvényesülni - az rPp. 141. § (2) és (6) bekezdésének megfeleltethetően - a fellebbviteli eljárásban, így abban a szélsőséges perjogi helyzetben is, ha valamelyik fél az ellenérdekű fél bizonyítási érdekébe tartozóan csatol új bizonyítékot.
- [61] Az alperes felülvizsgálati kérelmének az rPtk. 361. § (2) bekezdésére alapított hivatkozását illetően

leszögezi a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, nem lehet tárgya - az egységes és régóta kialakult joggyakorlat értelmében - sem olyan tény, sem pedig jogkérdés, amely a megelőző eljárásban korábban nem merült fel, amelyre a felek előzőleg nem hivatkoztak [rPp. 275. § (1) bekezdés, BH2015. 18., BH2002. 447., BH2002. 283.]. Márpedig az alperes nem alapította védekezését a per megelőző szakaszában arra, hogy a visszakövetelt gazdagodástól esedett. Utal ugyanakkor a Kúria arra is, hogy a pénz helyettesíthetőségéből, a pénzszolgáltatás ismert természetéből (fajlagosság) következően téves és értelmezhetetlen az alperes hivatkozása a bankszámlán való jóváírással teljesült fizetéssel kapcsolatban arra, hogy részéről lényegében azért kizárt az elért gazdagodás visszatérítése, mert a perbeli jóváírást követő bankszámlaműveletek eredményeként nem képes a teljesítésre.

- [62] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [63] A felülvizsgálati kérelmek egyike sem volt eredményes, ezért az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint a felek viselni kötelesek a saját felülvizsgálati kérelmükkel összefüggésben oldalukon felmerült eljárási költséget, azaz mindkét fél a részéről megfizetett felülvizsgálati eljárási illetéket, valamint a saját felülvizsgálati kérelmével összefüggésben felmerült ügyvédi munkadíjat. Mindkét fél pernyertes lett ugyanakkor a másik fél felülvizsgálati kérelme tekintetében, ezért tartoznak megfizetni a másik fél eszerint számított ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét, amely az egyes ügyvédi munkadíjak egybevetésével, azok különbözeteként áfa nélküli összegben az alperes javán volt kimutatható [32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdés]. A felperes ugyanis a keresetet nagyobb részében elutasító, míg az alperes a keresetnek kisebb részt helytadó részében kérte - eredménytelenül - a jogerős ítélet felülvizsgálatát, a vitatott követelés által meghatározott felülvizsgálati perérték alapján a felperes minősült nagyobb részt pervesztesnek. A Kúria ugyanakkor figyelembe vette a jogi képviselők részéről ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységet, az abban megmutatkozó eltérést is, idetartozóan az alperes felülvizsgálati kérelmére a felperes részéről rendkívül magas szakmai színvonalon, a felülvizsgálati kérelem valamennyi hivatkozására kiterjedően, helytálló indokolással összeállított ellenkérelmet.
- [64] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2020. május 21.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelül: